

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića 2
81000 Podgorica, Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 03-02- 040/23-201/1

Podgorica, 11.12.2023.godine

**Za: MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA, Vaka Đurovića b.b, Podgorica
gospođi, prof. dr Anđela Jakšić-Stojanović, ministarki**

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o priznavanju kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja na Zapadnom Balkanu

Veza: 06/1-09-011/23-3096/2 od 11.12.2023. godine

Poštovana gospođo Jakšić-Stojanović,

Povodom *Predloga zakona o potvrđivanju Sporazuma o priznavanju kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja na Zapadnom Balkanu*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Dostavljenim Sporazumom se definiše postupak priznavanja obrazovnih isprava u oblasti visokog obrazovanja na Zapadnom Balkanu, čime se unapređuje akademska mobilnost i saradnja u oblasti pravičnih i transapretnih procedura priznavanja kvalifikacija obrazovanja, nastavak studija i dr.

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

U Izvještaj o analizi uticaja propisa navedeno je da implementacija predmetnog Zakona ne zahtijeva obezbjeđenje dodatnih finansijskih sredstva iz Budžeta Crne Gore.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija nema primjedbi na dostavljeni *Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o priznavanju kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja na Zapadnom Balkanu*, uz napomenu da se eventualno potrebna sredstva obezbijede u okviru sredstava koja će Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija biti opredijeljena godišnjim zakonom o budžetom.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

OBRAZAC

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o priznavanju kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja na Zapadnom Balkanu
<p>1. Definisane probleme</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? 	
<p>Sporazum o priznavanju kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja na Zapadnom Balkanu definiše postupak priznavanja obrazovnih isprava u oblasti visokog obrazovanja. Kako je domicilnim zakonodavstvom, odnosno Zakonom o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija, predviđeno, pravo na podnošenje zahtjeva za priznavanje inostrane obrazovne isprave ima imalac obrazovne isprave, odnosno lice koje on ovlasti. Za razliku od domicilnog zakonodavstva, Sporazum o priznavanju kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja Zapadnom Balkanu, uređuju se samo odnosi u oblasti priznavanja inostranih obrazovnih isprava izdatih u jednoj od zemalja potpisnica, i to isprava stečenih na javnim ustanovama visokog obrazovanja. Sporazum ograničava samu prirodu isprave podobne za priznavanje po ovom Sporazumu, dajući prednost ispravama sa javnih visokoškolskih ustanova. Dakle, ovim sporazumom, za razliku od domicilnog zakonodavstva, obuhvaćene su samo obrazovne isprave stečene na javnim ustanovama visokog obrazovanja. Iz sporazuma su izuzete obrazovne isprave stečene na privatnim ustanovama visokog obrazovanja, kao i obrazovne isprave stečene u oblasti osnovnog i srednjeg obrazovanja.</p> <p>Ovaj Sporazum nastoji da omogući građanima potpisnica da ubrzaju postupak priznavanja diploma, pozivajući se na povoljnije odredbe samog sporazuma, prilikom podnošenja zahtjeva za priznavanje obrazovne isprave. Činjenica je da sve više studenata odlučuje da svoje obrazovanje nastavi u nekoj od zemalja Zapadnog Balkana. Sam broj podnesenih zahtjeva govori u prilog neophodnosti donošenja ovog Sporazuma. Primjera radi, od skoro 6000 podnesenih zahtjeva za priznavanje inostranih obrazovnih isprava visokog obrazovanja, 80% je iz zemalja Zapadnog Balkana. Prednje jasno upućuje na opravdanost donošenja ovog Sporazuma.</p> <p>Osnov za donošenje Sporazuma o priznavanju kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja na Zapadnom Balkanu, potpisan 11. oktobra 2022. godine u Briselu sadržan je u odredbi čl. 82 stav 1 tačka 2 i 17 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav</p>	

1 na Ustav Crne Gore.

Sporazum se odnosi samo na kvalifikacije iz oblasti visokog obrazovanja stečene na javnim akreditovanim visokoškolskim ustanovama zemalja potpisnica.

Ukoliko ne bi došlo do primjene predloženog propisa, odnosno „status quo“ bi rezultirao nemogućnošću automatskog priznavanja inostranih obrazovnih isprava, stečenih na javnim ustanovama visokog obrazovanja u zemljama Zapadnog Balkana.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Predloženim propisom postići će se olakšano priznavanje inostranih obrazovnih isprava, stečenih na javnim ustanovama visokog obrazovanja u zemljama Zapadnog Balkana.

Usljed sve veće mobilnosti studenata, postoji trend rasta broja crnogorskih državljana koji studiraju u nekoj od zemalja Zapadnog Balkana. Sam postupak je regulisan Zakonom o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija. Poštujući načela Lisabonske konvencije, država Crna Gora, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija nastoji da u roku predviđenom domicilnim zakonodavstvom izvrši priznavanje inostranih diploma.

Potpisivanjem Sporazuma o priznavanju kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja na Zapadnom Balkanu, postupak priznavanja će biti efikasniji, korisnici će manje čekati na ostvarivanje svojih prava, a državni aparat će se u velikoj mjeri osloboditi dodatne birokratije.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati „status quo“ opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Primjenom ovog propisa biće efikasniji postupak priznavanja inostranih obrazovnih isprava stečenih u zemljama Zapadnog Balkana, što će skratiti rokove okončanja postupka priznavanja.

Iz tog razloga, ukoliko ne bi došlo do primjene predloženog propisa, odnosno „status quo“ bi rezultirao nemogućnošću automatskog priznavanja inostranih obrazovnih isprava, stečenih na javnim ustanovama visokog obrazovanja u zemljama Zapadnog Balkana.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**

- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Sporazum se odnosi na podnosiocima zahtjeva koji su obrazovnu ispravu stekli na javnim ustanovama visokog obrazovanja u nekoj od zemalja potpisnica istog. Kako je u samom nazivu sporazuma istaknuto, Sporazum se odnosi samo i isključivo na obrazovne isprave stečene na javnim ustanovama visokog obrazovanja. Iz Sporazuma su izuzete obrazovne isprave stečene na ostalim nivoima obrazovanja, odnosno osnovno i srednje obrazovanje.

Svakako za istaći je i činjenica, da je upravo najviše podnesenih zahtjeva za priznavanje obrazovnih isprava stečenih na ustanovama visokog obrazovanja. Broj ovakvih zahtjeva je nesrazmjerno veći od zahtjeva za priznavanje obrazovnih isprava osnovnog i srednjeg obrazovanja.

Sporazum ima samo pozitivne strane. Skraćuje postupak priznavanja inostrane diplome koji je prepoznat domicilnim zakonodavstvom. Na ovaj način, podnosiocima je omogućeno da svoje pravo ostvare znatno brže.

Propis neće izazvati troškove za građane i privredu, odnosno malim i srednjim preduzećima.

Posljedice donošenja ovog propisa su pozitivne i opravdane sa aspekta njegovog značaja u postupku priznavanja inostranih obrazovnih isprava.

Propis nema uticaja na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i ne dovodi do tržišne konkurencije, a nema za posljedicu ni administrativna opterećenja i biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih**

izdataka/prihoda.

- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Implementacija propisa ne iziskuje obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. Postupak priznavanja inostranih obrazovnih isprava je u nadležnosti Odjeljenja ENIC/NARIS centra. U nadležnosti upravo ENIC/NARIC centra je priznavanje svih inostranih obrazovnih isprava, bez obzira da li se postupak vodi po domicilnom zakonodavstvu, ili po ovom Sporazumu. ENIC/NARIC centar ima stalno zaposlene, koji su već predviđeni budžetiranjem za tekuću godinu, usljed čega nema potrebe za otvaranjem novih radnih mjesta ili osnivanjem dodatnog centra koji bi se bavio samo priznavanjem obrazovnih isprava po ovom Sporazumu.

Imajući u vidu činjenicu, da implementacija propisa ne iziskuje obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore, to nije potrebno ni jednokratno obezbjeđenje sredstava niti obezbjeđenje sredstava u određenom vremenskom periodu.

Implementacijom propisa ne proizlaze međunarodne finansijske obaveze. Svaka zemlja potpisnica, pa i Crna Gora, a što je navedeno u prethodnim pasusima, ima svoje organe ili organizacije koje su po domicilnim zakonodavstvom tih zemalja, nadležne za postupak priznavanja inostranih obrazovnih isprava, iz kog razloga i ne može nastati međunarodna finansijska obaveza. Svakako, za istaći je da takva obaveza nije predviđena ni samim Sporazumom.

Neophodna finansijska sredstva za primjenu ovog Sporazuma su već obezbijedena redovnim budžetiranjem za tekuću godinu. Svakako, svake naredne godine doći će do planiranja istih sredstava, jer se odnosi na zarade zaposlenih u ENIC/NARIC centru.

Usvajanjem propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze. Sam Sporazum, a i domicilno zakonodavstvo uređuju postupak priznavanja inostrane obrazovne isprave stečene na javnim ustanovama visokog obrazovanja, iz kog razloga nema potrebe za donošenje dodatnih podzakonskih akata.

Primjenom propisa neće se ostvariti dodatni prihodi za budžet Crne Gore.

Kako sam Sporazum neće ostvariti dodatne troškove u budžetu Crne Gore, to nije bilo potrebno donositi posebnu metodologiju za izračunavanje finansijskih izdatka/prihoda, obzirom da nijesu nastali ni prihodi ni izdaci.

Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog ovog Sporazuma. Kako nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog ovog Sporazuma, to nije bilo razloga za implementiranjem istih.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.

- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

U pripremi predloga Sporazuma učestvovali su predstavnici svih zemalja potpisnica (VB6) uz ekspertsku podršku Regional Cooperation Council (RCC). Postupak pregovaranja održavao se pod patronatom RCC-a, uz učešće radnih grupa svih šest zemalja predstavnika. Zemlje potpisnice su delegirale radne grupe od po četiri predstavnika, koje su na zajedničkim sastancima, usaglasile tekst Sporazuma, uz izmjene prvobitno predloženog teksta. RCC je objedinjavao sve zemlje potpisnice, odnosno njihove predstavnike u radnoj grupi, na način što je zakazivao i rukovodio pregovaračkim sastancima. Sporazum je produkt predstavnika svih zemalja, koje su zemlje same predložile, uz nadzor RCC-a.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Ne postoje potencijalne prepreke za impementaciju ovog propisa.

Indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva je broj priznatih inostranih obrazovnih isprava stečenih na javnim ustanovama visokog obrazovanja u zemljama potpisnicima.

Zajednička komisija za priznavanje kvalifikacija u oblasti visokog obrazovanja, shodno Sporazumu organizovaće, koordiniraće i pratiće aktivnosti vezane za sprovođenje ovog Sporazuma.

Datum i mjesto

Podgorica, 11. decembar 2023. godine

Starješina

Slavica Jaksic-Stajenovic